

Identifikation af nøgletal med realtidsperspektiv	Ansvarlig	mony
	Oprettet	02-12-2019
Projekt: Styrket ledelse af landbrugsbedriften via nye digitale muligheder	Side	1 af 16

INTRODUKTION

Dette notat redegør for de forhold og overvejelser der ligger til grund for udvælgelse af de nøgletal, der er arbejdet med i projektet.

Brugen af realtidsdata til økonomistyring betyder, at der er særlige overvejelser der skal gøres omkring hvilke nøgletal der er relevante, i den daglige styring af landbrugsbedriften.

Der er en forskel i styring og brug af nøgletal, når tallene ikke er baseret på en afsluttet periode, hvor alt er afstemt og periodiseret. Udfordringen ved den bagud skuende proces er, at der kan gå lang tid fra en handling er besluttet og udført, til den kan evalueres. Dermed risikeres det, at der kan have været andre korrigerende handlinger i mellemtiden, der gør at opfølgningen kommer for sent.

Arbejdet med højaktuelle tal skal altså sikre at der kan reageres hurtigere på en u hensigtsmæssig udvikling. I dette projekt er der udført en faglig vurdering og prioritering af nøgletal der giver værdi set ud fra et realtidsperspektiv. Samtidig har der været stort fokus på, at det skal være muligt at landmanden selv kan udvælge enkelte nøgletal der er særligt aktuel til løbende vurdering af økonomien på netop hans bedrift. Derfor er der valgt en del nøgletal, der er nedbrudt i specifikke omkostning- eller indtægtsarter. Det gør det muligt at hurtigt vurdere om der f.eks. er solgt tilstrækkeligt mange smågrise jævnfør de målsætninger, der er sat i budgettet.

BRUTTOLISTE AF NØGLETAL

Produktionsfaglige rådgivere indenfor områderne kvæg, svin og planter har sammen med økonomer arbejdet med at identificere de nøgletal, der giver mest mening at følge op på i realtid. De er op-listet i appendix til dette notat, i form af noter fra arbejdsprocesser, møder mv. Derudover fremgår en række emner og nøgletal som projektets Advisory Board har foreslået i forbindelse med møder i det forum.

Der er nogle af disse forskelligartede ønsker og idéer, som det ikke har været muligt at arbejde videre med, da det ville kræve at den digitale omstilling er længere fremme. De produktionsfaglige rådgivere har haft en stor indflydelse på at prioritere de nøgletal, der blev valgt, og denne prioritering har givet et mere robust beslutningsgrundlag til afprøvninger på baggrund af den store tværfaglige viden der har været tilgængelig.

UDVALGTE NØGLETAL

I de næste afsnit er de udvalgte nøgletal beskrevet. Det er vurderet, at det er vigtigere at kunne teste med en løsning, der automatisk samler og udstiller tallene, så der reelt er tale om realtidstal, da det ellers er svært at vurdere den værdi der skabes.

Det blev overvejet at afprøve nøgletal i "håndholdte" versioner, men det blev fra valgt grundet det store behov for ressourcer til opdatering, og pga. af det faktum, at der stadig ikke reelt vil være tale om realtidsnøgletal.

Essensen er, at nøgletallene skal være umiddelbart tilgængelige for landmanden, lige netop når det passer ind i de tidspunkter, hvor økonomien styres, og der foretages beslutninger om fremtidige handlinger. De udvalgte nøgletal er testet i dette projekt hos de case-landmænd der er tilknyttet projektet. Det er sket gennem to afprøvningsrunder. Afprøvningsforløbene har givet anledning til feedback, som er anvendt til at forbedre det faglige grundlag.

Som eksempel kan nævnes at opfølgning på "mælk" i kr. hvor læring fra afprøvning hos case-landmænd er, at det skal være udspecificeret på diverse tillæg og med mængde afvigelse. Derudover er indkøb af dyr, også yderst vigtig for slagtedyrsproducenter.

Første niveau i økonomistyringen er afvigelsen i kroner, men for at forstå og forklare en afvigelse i kroner, er det mere dybdegående niveau for en eventuel afvigelse på mængde væsentlig. En anden læring fra første afprøvningsrunde er at det er vigtigt at vise dato for afstemning og validering af viste nøgletal.

SALGSINDTÆGTER INKL. MÆNGDEAFVIGELSER

Landmænd er pristagere i markedet, og deres optimeringsmuligheder er derfor ofte primært omkostningsreduktion. Derfor skal landmanden minimere omkostninger til at producere et givet produkt for at sikre sig overskud til dækning af løn og kapitalbinding.

Produktionsmængden for en virksomhed er dog ikke givet, hvilket sammen med stordriftsfordele, gør det vigtigt at få produceret den optimale produktionsmængde i forhold til de kapaciteter der er etableret. Det gør opfølgning på indtægter fra salg vigtig, da omkostninger skal ses i forhold til produceret mængde, ændringer i lagerbeholdninger samt besætningsforskydninger.

Der er derfor konstrueret indtægtskort, der giver individuel mulighed for at se de salgsposter for netop de dyregrupper den enkelte landmand producerer. Da kortene er opstillet hver for sig, giver det mulighed for at landmanden individuelt kan tilpasse sit digitale styringsredskab med netop de salgskort, der er vigtigst på bedriften. Hvor f.eks. salg af køer og kalve kan være det vigtigste dyresalg for nogen, kan det for andre mælkeproducenter være salg af kvier.

Afvigelser er dog meget afhængige af de aktuelle priser, som kan have ændret sig siden budgetteringsfasen. Landmanden kan ofte gøre noget omkring kvalitetstillæg og fradrag, men ellers kan prisen oftest ikke påvirkes i det daglige. Afvigelse fra budget i kr. er dog vigtig i vurderingen af, om budgettet kan holdes. Mængde er en ligeså vigtig parameter, da den giver information om produktionen forløber som målsat i budgettet.

Nedenfor er vist hvordan salgskortene ser ud med afvigelse i kr. Hertil er udviklet et "udforsk" funktion, der giver mulighed for at dykke ned i tallene og hvor mængden kan undersøges.

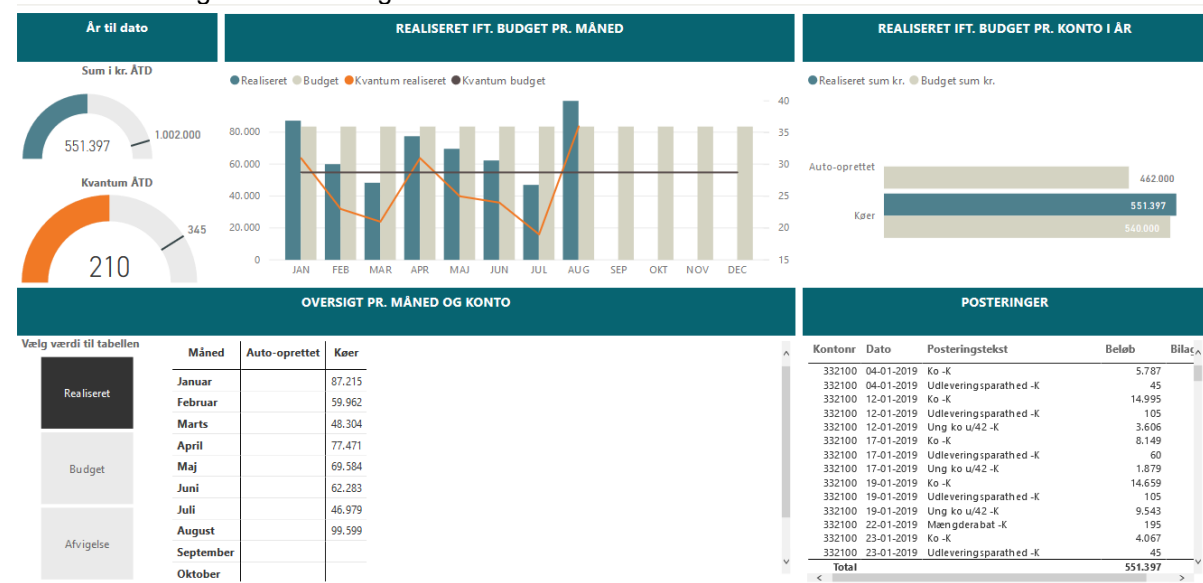
I "udforsk" kan der øverst til venstre ses en hurtig status på afvigelse på mængde og kr. i speedometer-graferne til dags dato. I figuren til højre for disse grafer er det nedbrudt på måneder, med både kr. og mængde.

Det giver et godt overblik, der kan bruges til at se på om målsætningerne er nået, og om noget der er forløbet anderledes end forventet. Hermed kan "udforsk" give et svar på, om produktionen kører som den skal, eller om der skal udføres en dybere analyse, hvilket betyder at opgaven går fra økonomistyringsprogrammet til produktionsprogrammet. I funktionen "Læs mere" opnås adgang til de fakta-ark, som er udarbejdet med en faglig beskrivelse af nøgletallets indhold. Fakta-ark er afprøvet i projektet, og der er udarbejdet såvel en kort som en lang version. I de korte versioner ligger primært information om faglig beskrivelse af nøgletallet, mens der i de lange versioner er givet forslag til, hvordan der kan arbejdes med forbedringer af nøgletallet.

Der er oprettet salgsposter for følgende dyregrupper: Køer, Slagtekalve, Kvier, Kalve, Søer, Smågrise, Søer og gylte, Slagtesvin, Orner, Polte, Mælk, Aktieudbytte.

Udforsk med angivelse af mængde:

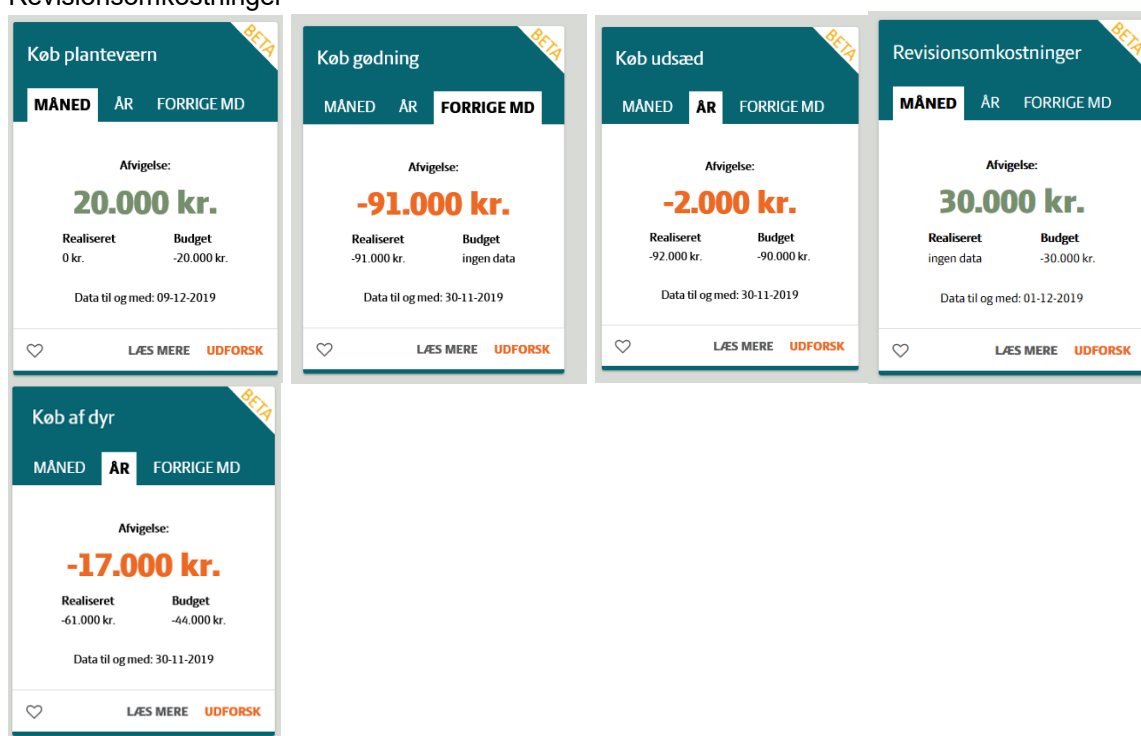
OMKOSTNINGER

Stykomkostninger indenfor planteavl er også vigtige elementer at arbejde med. Derfor er der udarbejdet beskrivelser af nøgletal for dette. På bedrifter med husdyrproduktion er det ofte først fokus på husdyrbesætningers stykomkostninger, da de er mere løbende hen over året. Det er dog stadig et behov for at monitorere stykomkostninger i planteavlen.

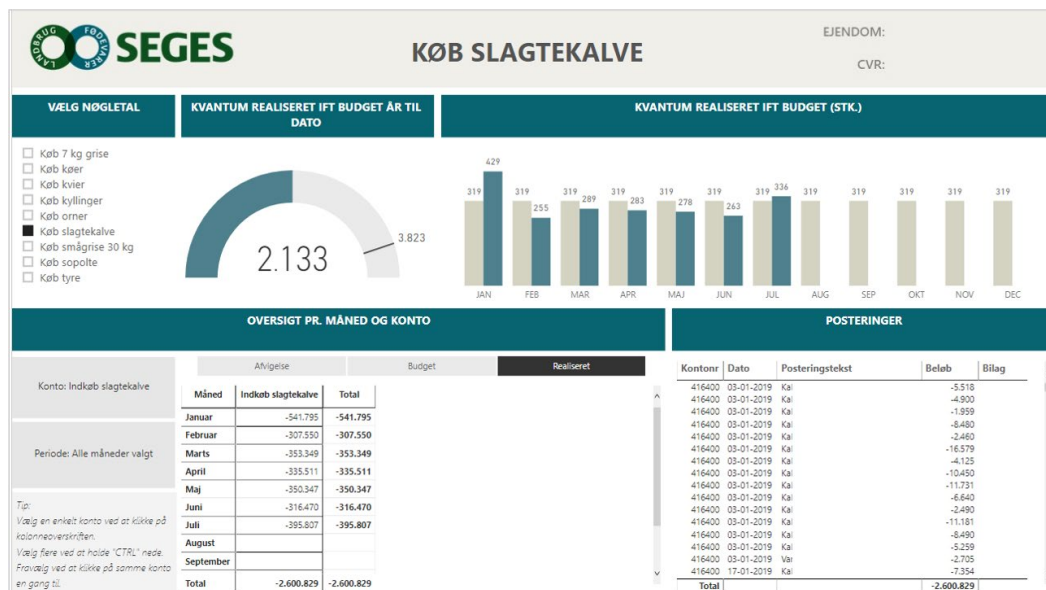
Det samme gør sig gældende for omkostninger til revision, hvor der kan spares penge ved at sørge for at bilag er oprettet rettidigt, og der f.eks. er hjælpetekster, der gør det nemt at bogføre, så der i sidste ende kan opnås en besparelse.

Køb af dyr er en vigtig post for de besætninger der producerer slagtedyr. Der bliver ofte sat en pris på indkøb af dyrene, der er relateret til den aktuelle afsætningspris. Dog er der en produktionstid, hvor afregningsprisen kan ændre sig imens. Derfor er det relevant at evaluere de omkostninger der går til køb af dyr, samtidig med at det er en stor økonomisk post.

Der er udarbejdet nøglekort for omkostningsposter for følgende grupper: Planteværn, udsæd, gødning, Revisionsomkostninger

Udforsk for køb af dyr, hvor der kan vælges mellem dyregrupper.

SENEST AFSTEMT I REGNSKABSPROGRAM

Digitale økonomistyringsværktøjer der har realtids opdaterede data, vil have økonomiske poster der både er valideret efter bogføringsprincipperne, men også bevægelser der foreløbig er konteret uden menneskelig indblanding. Data der er nyere, kan blive konteret af digitale løsninger, så de kan ses på de relevante poster, men der er ikke en sikkerhed om at det er 100% rigtigt. Derfor styrker det ledelsen, at det er indikeret hvornår denne afstemning senest er udført. Dermed ved landmanden hvornår det er en helt sikker afvigelse, og hvornår der arbejdes med foreløbige data.

Selve processen med at få data der er opdateret, er i høj grad afhængigt af den systematik der opsættes på virksomheden. Der er landmænd der ikke behøver fuldt opdaterede data, som med en relativ lille virksomhed kan overskue den nuværende situation. Mange landmænd er dog så store, at de har brug for opdaterede data, der er så rigtige som muligt. De skal altså revurdere der bogføringsprocesser. Der er meget landmanden selv kan gøre, for at få data hurtigere og rigtigere ind i systemerne. Her er Ø90 afstemningen også en indikator til landmanden om, hvilken systematik han selv har. Hvilket formentlig fører til, at der sammen med økonomiske rådgivere findes en digital systematik, der passer med den brug landmand har af økonomiske realtidsnøgletal. Det kan være aftaler om, hvornår skal regnskabsassistenten gennemgå bilag, hvornår lægges bilag i ind i systemerne, er der optimeret med automatisk kontoudlæsning fra banken. Hvilket er tekniske forudsætninger, der skal ses på når der opstartes med brug af økonomiske realtidsnøgletal.

SUPPLERENDE NØGLETAL

Følgende er realtidsnøgletal fra anden runde af afprøvningsforløb. De er ikke testet over en længere periode, men gennem aktiviteterne identificeret som vigtige nøgletal.

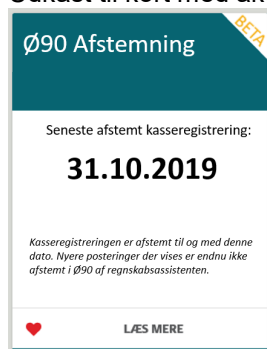
AKTUEL SALDO PÅ KASSEKREDITEN

Likviditet er yderst kritisk for en landbrugsbedrift, hvilket gør at det er vigtigt at holde et skarpt øje med, om der er likviditet til at betale de fremtidige regninger. Dette kræver et overblik over saldoen på kassekrediten, hvortil der er et givet beløb der kan trækkes.

Aktuel saldo er dog ikke nok som eneste indikator for fremtidig likviditet, da der kan være fremtidige aktiviteter der ikke nødvendigvis kan ses på kassekrediten. I budgettet er der lagt en forventet saldo, som man kan holde den aktuelle saldo op mod. Der kan dog også opstå forskydninger i omkostningerne, som gør at der bliver et træk på kassekrediten i nærmeste fremtid, som er større end forventet i budgettet.

Et økonomistyringsprogram til realtidsanvendelse kan bruges til at vurdere om der er nogle ændringer på vej som ikke er budgetteret. Det kan undersøges ved at se på de aktuelle afvigelser. Er der f.eks. en stor positiv afvigelse på foder, kan det skyldes at der snart skal leveres et træk foder fra grovfoderselskabet. I de situationer viser afprøvningen at realtidsøkonomistyring giver stor værdi, da det samler alle informationerne et sted.

Udkast til kort med aktuel saldo på kassekrediten.

FREMSTILLINGSPRIS

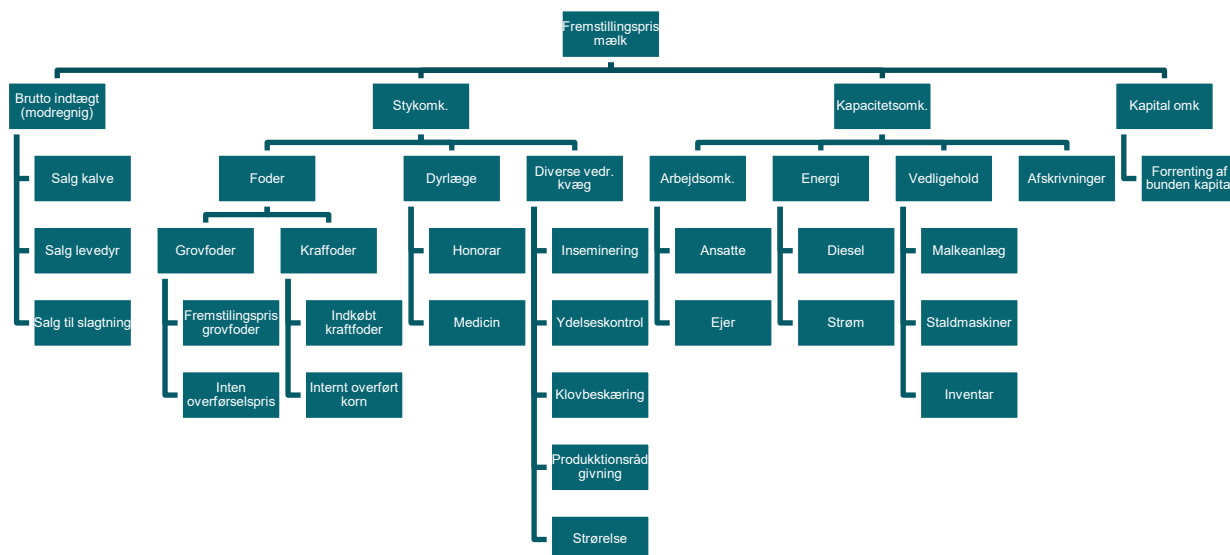
Fremstillingspris er et vigtigt nøgletal som sammenstiller en længere række andre nøgletal. Det kan f.eks. være fremstillingsprisen for mælk eller for grovfoder.

Styres der aktivt efter fremstillingspris for at sikre en god bundlinje, følger man således op på en række poster på én gang. Ved at bruge de nye digitale muligheder for realtidsopfølgning på økonomi, kan der følges op på nøgletallet på en helt ny måde, der gør tallet mere aktuelt.

Fremstillingsprisen bruges i dag oftest, når der evalueres på et helt års produktion, tilbage i tiden. Dermed er fremstillingsprisen beregnet på historiske data, hvor der kan være foretaget mange produktionsændringer siden, der påvirker bedriftens aktuelle fremstillingspris.

Hvert år budgetterer landmændene med alle omkostninger og indtægter i detaljer, hvilket vil sige, at der er en estimeret fremstillingspris for næste år, som kan nedbrydes på måneder. Den vil ikke være konstant over hele året, så nøgletallets niveau på månedsbasis er ikke den vigtigste parameter. Det essentielle er, at afvigelser på månedsbasis giver indblik i, om omkostninger og indtægter er som de skal være. Der kan altså følges op på løbende afvigelser, der kan indikere om det virksomheden er på rette vej. Det vil give en ny måde at lave styring og ledelse på, der kan gøre det muligt at reagere hurtigere og dermed forbedre økonomien i de forskellige produktionsgrene.

Selve nøgletallet indeholder mange delelementer, og er et komplekst nøgletal. For bedre at kunne arbejde med det, skal tallet dekomponeres til mindre nøgletal, ligesom det kendes fra DuPont modellen. Hvilket er gjort i Figur 1, som er vist for mælk, men samme metode kan bruges til smågrise, slagtesvin, korn, mink, kyllinger osv. Derudover er det vigtigt at landmanden selv har data tilgængelig, og kan se til hvordan de forskellige nøgletal er beregnet helt ned til bilagene.

Figur 1 Fremstillingsprisen på mælk, der er nedbrudt i forskellige niveauer

RESTBUDGET FOR ÅRET

Flere kapacitetsomkostninger bliver budgetteret med et årligt beløb der skal overholdes, f.eks. vedligehold. Der kan være flere muligheder for at tilpasse sine omkostninger ved enten af skubbe noget vedligehold, foretage ekstraordinært vedligehold, eller skubbe en investering over driften til et tidspunkt med bedre likviditet. Derfor er det vigtigt, udover at kende omkostninger der har været dags dato, også at vide præcist hvor meget der er tilbage, og til hvilket formål.

OVERBLIK OVER HELE ÅRETS BUDGET

Realtidsovervågning af omkostninger og indtægter viser i dag afvigelser, budget og realiseret omkostninger og indtægter indtal dags dato, men ikke resten af budgetperioden. Det er en nødvendig viden, så der er et overblik over hele budgettet. Der sker ofte at der er en forskydning af produktionen, og der er det relevant at kende til den fremtidige budgetterede produktion og deraf omkostninger og indtægter. Samtidig giver det et overblik over hvad der er af rest budget og hvornår der er budgetteret med aktiviteterne.

APPENDIX– NOTER VEDR. UDVÆLGELSE AF NØGLETAL

På de følgende sider ses noter fra arbejdsprocesser og møder vedrørende udvælgelse og prioritering af nøgletal. Noterne er inddelt i driftsgrene kvæg, svin, planteavl, samt forslag fra projektets Advisory Board.

KVÆG

Forslag til nøgletal

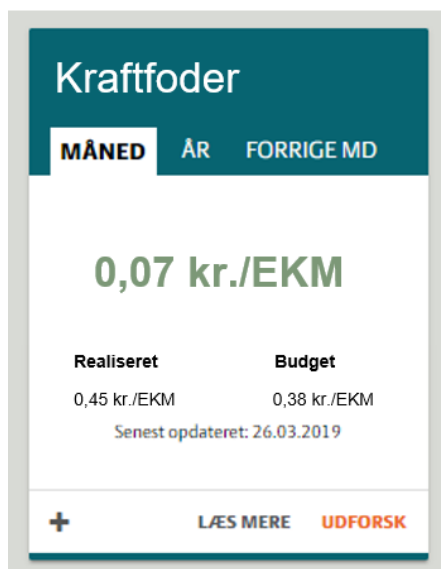
- *Foderomkostninger*
 - *Opdele grovfoder og kraftfoder i underkonti*
 - *Udforsk funktion til uddybe data*
 - *Vise omkostninger pr. kg. EKM*
 - *Dermed dynamisk i forhold til reelt produktionsniveau*
 - *Lageroverblik*
 - *Følge om indkøbte foderstoffer passer med produktionsmængde*
 - *Hvis det antages, at når der leveres nyt foder, så er sidste levering opbrugt kan det vurderes op mod produktionsmængde i perioden.*
 - *CowConnect (og andre) kan give daglige data med pris på foderet, som vil ændre sig på daglig.*
 - *Udfordring med malkebotter eller andre kraftfodersystemer*
- *Vise nøgletal med divisor kg EKM*
 - *Vise de forskellige delelementer der er i fremstillingsprisen*
 - *Starte med de delelementer der ændrer sig ofte, og sikkert tilhører mælkeproduktionen: Indkøbt kraftfoder og mineraler, dyrlæge, dyreomsætning, salg af kalve.*
- *Indikation på om tallene afstemt for måneden*
 - *Er alt konteret for sidste måned, eller hvornår er der sidst konteret?*
- *Indtægter fra tilvækst*
 - *Salg af levende køer og kalve og besætningsforskydning.*
 - *Afvigelse fra budget og pr EKM*
 - *Hvad er slagtekalvene afregnet til (optimeringspotentiale)*
 - *Kilde 3382 00 Spædkalve, levebrug*
 - *Køer fra slagt*
- *Mistede tillæg fra celle- og kimtal*
 - *Sum af de indtægter der kunne være opnået ved at få fuldt kvalitetstillæg*
- *Likviditet*
 - *Kommende tids likviditet*
 - *Afviselser løbende i forhold til budget*
- *Push beskeder*
- *Mulighed for at sætte en alarm*
 - *Er der en for stor afvigelse på ydelse, vedligehold, indkøbt foder osv.*
- *Indspil fra landmandens rådgiver*
- *Variationsanalyse*
 - *Prisen og/eller mængde der skyldes afvigelsen*

Ideer

- Holdbarhed
 - o F.eks. Hvad er der tjent på de køer der sættes ud? Det kunne være med til at sætte fokus på at ydelse pr. år ikke nødvendigvis er det eneste at styre efter.
- Sygdomsomkostninger
 - o Mere komplet billede af omkostninger til behandlinger
 - Dyrlæge, tabt mælkemængde, arbejdstid

Pretotype, til præsentation for advisory board:

- Som et alternativ til (mere generel) faglig viden: Faglig viden leveret til landmanden. Det kunne enten være meget specifik viden, som er målrettet præcis den landmand eller en generel faglig viden, som er målrettet alle brugere indenfor kredsen f.eks. via rådgiver.
- Fremstillingsprisen: Der er et ønske om at kunne folde fremstillingsprisen ud så man kan se niveauet på delomkostningerne, der indgår i fremstillingsprisen. (svær opgave). Også at kunne se mere end 12 mdr. tilbage for at vurdere samme periode sidste år.
- Mulighed for at selv sætte en alarmgrænse for et nøgletal f.eks. Vil gerne se udforsk på celletal. Så tiltag kan følges. Vil gerne sætte målepunkter ud fra sæson på celletal
- Udforsk på foderomkostninger så man kan skille kraftfoder/råvarer og grovfoderomkostningsdelen ad. Der er et ønske om at kunne se og følge udviklingen hen over måneder. Den overførselspris, som man regner med, skal være den interne overførselspris.
- Kunne se på kortet om data er endelige eller foreløbige for perioden

SVIN

Indstilling: Fremstillingsprisen måske er et mindre godt nøgletal at styre efter i slagtesvineproduktionen. Et nyt nøgletal for slagtesvineproducenter kunne være årlig kg tilvækst/m² stiareal.

Begrundelse: Fremstillingspris for en 7 eller 30 kg's smågris er et godt nøgletal fordi fremstillingsprisen ikke er så påvirket af noteringsforhold. De er første led i en værdikæde og fremstillingsprisen måles i stk., og ikke i kg.

Fremstillingspris målt per kg slagtekrop er et mindre godt nøgletal for slagtesvineproducenter at styre efter. Når noteringen stige med 1 kr./kg stiger fremstillingsprisen med ca. 0,5 kr./kg alene fordi indkøbte/overførte smågrisene også bliver dyrere.

Et nyt nøgletal for slagtesvineproducenter kunne være årlig kg tilvækst/m² stiareal.

På lang sigt, ønskes følgende nøgletal:

Ønsker til nøgletal er prioriteret i tabeller for søer, smågrise og slagtegrise, men er fremtidige ønsker.

1 – første prioritet

1.1 kan indgå i udforsk, eller i forklaringskalkuler på afvigelser i forhold til budget.

2 – anden prioritet

Der ønskes sumtal på månedsbasis eller år til dato, som holdes op imod budgettal.

Formålet er at skabe økonomisk overblik, dvs., forklare afvigelser i forhold til budget og skabe et hurtigt overblik over økonomi månedsvis og år til dato. Månedsoverblik år til dato kunne f.eks. altid være klar den femte i en måned. De fleste af disse data kan hentes fra Ø90, men enkelte skal hentes fra E-kontrol.

Hvis der skal laves reel økonomiopfølgning, er det vigtigt med status antal på stalden og vægt ultimo måneden, disse tages fra E-kontrol som beregnede størrelser, da "producenter" ikke ønsker fysisk optælling for tit.

Det kunne være fordelagtigt at der under "sum salg" kunne udforskes afvigelser fra budget. Derfor er der relativt mange 1.1 tal som skal bruges under udforsk.

Eksempel: 1. sum indtægter salg fravænnede grise, under udforsk kan det fremgå at årsagen til at realiseret er lavere end budget både er antal solgt (-5%), men også en pris som er 4,2 pct. lavere. Mulig forklaringsfaktor for lavere salgspris kan være "salgsvægt", så her vises afvigelser i denne. Hvis det ikke er salgsvægt, må afvigelsen skyldes pris.

Tabel 1. Udforsk sum indtægter salg fravænnede grise

	Antal	Pris	I alt	Salgsvægt i kg
Budget	1.000	240	240.000	7,00
Realiseret	950	230	218.500	6,50
Afvigelse i stk.	-50	-10	-21.500	-0,50
I %	-5,0%	-4,2%	-9,0%	-7%

Anden prioriteringer kan være mulige forklaringer på afvigelser som skyldes effektivitetstal og kan hentes fra E-kontrollen med varierende hyppighed.

Tabel 2-4 viser nøgletal prioriteringerne for søer, smågrise og slagtesvin

Sohold:

Tabel 2. søer

Prioritering	Data på måned og år til dato	Enhed	Forventet kilde
1	sum indtægter salg fravænnede grise kr.	kr.	Ø90
1	sum salg søer/orner og polte kr.	kr.	Ø90
1	sum samlet foderomkostning	kr.	Ø90
1	sum kr. polte indkøb/overførsel	kr.	Ø90
1	sum samlet foderomkostning. Søer	kr.	Ø90
1.1	Søer status (beregnet størrelse)	Stk. i alt	E-kontrol
1.1	Diegivende søer status (beregnet størrelse)	stk.	E-kontrol
1.1	Drægtige søer status ((beregnet størrelse)	Stk.	E-kontrol
1.1	Pattegrise ved søerne (beregnet størrelse)	Stk.	E-kontrol
1.1	Total antal fravænnede grise	sum antal	Ø90
1.1	Gns. salgspris per fravænnet	Kr./stk.	Ø90
1.1	Lønninger sum antal	sum antal	E-kontrol
1.1	Faringer sum antal	sum antal	E-kontrol
1.1	Endelige fravænninger søer stk., sum søer	sum antal	E-kontrol
1.1	Fravænnede grise per årssø	Stk./enhed	E-kontrol
2	Alle fravænninger søer, stk., sum (inklusive ammesøer)	sum antal	E-kontrol
2	sum levendefødte/kuld	sum antal	E-kontrol
2	sum dødfødte/kuld	sum antal	E-kontrol
2	1. kuld faringer StK	sum antal	E-kontrol
2	Fravænnede pr kuld	stk/enhed	E-kontrol
2	Fravænnede pr. fravænning	stk/enhed	E-kontrol
2	Fravænningsvægt	stk/enhed	E-kontrol
2	Døde før fravænning %	%	E-kontrol
2	Total pattegris dødelighed %	%	E-kontrol

Smågrise:

Tabel 3. smågrise

Prioritering	Data på måned og år til dato	Enhed	Forventet kilde
1	sum indtægt solgte smågrise	kr.	Ø90
1	sum udgifter indkøb indsatte smågrise	kr.	Ø90
1	sum udgifter foderomkostning	kr.	Ø90
1.1	Status Antal grise på stald (beregnet størrelse)	stk.	E-kontrol
1.1	Status kg vægt på stald ((beregnet størrelse))	kg	E-kontrol
1.1	Producerede grise i perioden (beregnet størrelse)	stk.	E-kontrol
1.1	Leverede kg levendevægt (udforsk)	sum kg	Ø90
1.1	antal solgte smågrise (udforsk)	antal	Ø90
1.1	Gns. smågrisesalgspris	Kr./styk	Ø90
1.1	antal indkøbte/overførte pattegrise (udforsk)	antal	Ø90
1.1	Gns. købspris/overførselspris pattegrise	Kr./styk	Ø90
1.1	antal døde stk.	antal	E-kontrol
1.1	Sum salgsvægt levende	kg/gris	E-kontrol
1.1	Sum indsættelsesvægt	kg/gris	E-kontrol
2	Daglig tilvækst (Dynamisk e-kontrol/shippersvægte eller Batchvis e-kontrol)	g/dag	E-kontrol
2	Foderforbrug pr kg tilvækst	FEsv/kg	E-kontrol

2	Gns. salgsvægt levende	kg/gris	E-kontrol
2	Gns. indsættelsesvægt	kg/gris	E-kontrol
2	Dødelighed	%	E-kontrol

Slagtegrise:

Tabel 4. Slagtegrise

Prioritering	Data på måned og år til dato	Enhed	Forventet kilde
1	sum indtægt solgte slagtegrise	kr.	Ø90
1	sum intern overførsel polte (salg)	kr.	Ø90
1	sum smågrisesalg (ved dobbelt FRATS)	kr.	Ø90
1	sum udgifter indkøb indsatte smågrise	kr.	Ø90
1	sum udgifter foderomkostning	kr.	Ø90
1.1	Status Antal grise på stald (beregnet størrelse)	stk.	E-kontrol
1.1	Status kg vægt på stald (beregnet størrelse)	kg	E-kontrol
1.1	Producerede grise i perioden (beregnet størrelse)	stk.	E-kontrol
1.1	Leverede kg slagtevægt	sum kg	Ø90
1.1	Indkøbt kg levende vægt	sum kg	Ø90
1.1	antal leverede slagtesvin	antal	Ø90
1.1	Gns. pris solgtes slagtesvin	Kr./styk	Ø90
1.1	antal polte solgt overført	antal	Ø90
1.1	Gns. pris polte	Kr./styk	
1.1	antal smågrise solgt	antal	Ø90
1.1	Gns. pris solgte smågrise	Kr./styk	
1.1	antal indkøbte smågrise	antal	Ø90
1.1	Gns. pris indkøbte smågrise	Kr./styk	Ø90
1.1	antal døde stk.	antal	E-kontrol
2	Gns. indsættelsesvægt	kg/gris	E-kontrol
2	Gns. slagtevægt	kg/gris	E-kontrol
2	Kødprocent	%	E-kontrol
2	Daglig tilvækst (Dynamisk e-kontrol/shippersvægte eller Batchvis e-kontrol)	g/dag	E-kontrol
2	Foderforbrug pr kg tilvækst	FEsv/kg	E-kontrol
2	Dødelighed	%	E-kontrol

PLANTEAVL

Udbytter på markniveau kunne være relevant til opfølgning, men i realtid ved vurdering af udbyttepotentiale eller satellit. Det er næppe økonomiopfølgning i traditionel forstand og der er risiko for at miste overskueligheden.

Markudbytte.dk og andre værktøjer har mere fokus på planlægning og opgørelse frem for opfølgning.

Vedligehold – udforsk en enkelt driftsenhed f.eks. traktor/ mejetærsker for dem der bogfører meget specifikt på underkonti.

Evt. en liste over de planlagte opgaver der er udarbejdet i markstyringsprogrammer som f.eks. MarkOnline, og en afstemning af om de er løst indenfor budgetteret / periode.

Blev f.eks. udsæd eller planteværn forbrugt til den forventede pris og mængde.

(Planteavl er hændelser der sker, og en oversigt over om de hændelser er løst som forventet kunne måske have en værdi. Sammenligning med budget eller sidste år).

Dieselforbrug – forbrug pr. maskine fra John Deere burde komme i løbet af 2019 til DM

Flådestyring – hvor er mine maskiner?

Vejr – findes allerede på mange platforme og kan ses på f.eks. landmand.dk

Reflektansmålinger / vegetationsindeks – biomasse benchmark - findes allerede på landmand.dk

Målrettede efterafgrøder – landmand.dk.

Forslag til forbedringer

I markstyringsprogrammer kan det være en fordel at få et nemmere skærmbillede til at lave opdatering på udbytter, forbrug af gødning, udsæd og kemikalier frem for at skulle gå ind på den enkelte mark.

Flere landbrug har f.eks. 25-30 marker med samme art/afgrøde, hvilket gør det for besværligt at skulle "klikke" ind på hver enkelt. Lave en opdateringsliste ud fra fanerne i toppen af siden:

Så kan der trække oplysninger over i økonomistyringsprogrammet, så landmanden kan se planlægning contra realiserede udbytter og forbrug.

Det bliver svært at lave en økonomisk opgørelse pr. mark, da det er svært at lave en fordeling på f.eks. gylleudbringning, kemikalier mm. Gødningskvote/lager fra markstyringsprogrammer kan flyttes over i Økonomistyringsprogrammet, så der hele tiden er fokus på N-P på lager.

På sigt kunne planlægning af udbytte udvides med prognosepriser.

Tilsvarende kan der være brug for flere oplysninger om maskiner i økonomistyringen.

Hvad vil det koste at få maskinomkostninger fordelt på typer, og vil oplysningen kunne være nyttige i planlægning af leasing, udlicitering af opgaver mm.

Det kunne måske være en mulighed for at se på energiforbruget totalt (diesel) contra antal hektar som en simpelt nøgletal, men det giver udfordringer med de bedrifter der bruger meget maskinstation til gylleudbringning og grovfoder høst. De vil have et lille forbrug i modsætning til de bedrifter der har alle opgaver selv.

I nogle markstyringsprogrammer er det muligt at registrere nedbør og lave vandingsregnskab/ markvanding planlægning i forhold til dyrkningsjournalen.

Nye aftaler med maskinleverandører om overførsel af data har lange udsigter, de kommer ikke i 2019 og 2020. Når og hvis det kommer, vil det være på markniveau.

Det betyder at udbytteregistreringer fra brovægte og Grainit vil blive blandt de første IT-løsninger der kan være med til at lave en automatisk udbytteregistrering. Der arbejdes på at oplysningerne kommer over i markstyringsprogrammer som Farmtracking og CropManager. Grovfoderudbytter vil komme i Cowconnet, der er ikke givet nogen tidshorisont pt.

Spørgsmålet er nu hvordan vi kan få et samlet billede af markens resultater og af de økonomiske resultater total set. Resultat pr. mark vil umiddelbart ikke komme inden for en kort tidshorisont.

Overordnet set er der ikke nogen nye nøgletal inden for markbrug der ikke allerede er i et af de markprogrammer der er til rådighed for landmanden i dag.

At få et enkelt overblik pr. mark er ikke muligt inden for en kort tidshorisont på 1-2 år, men på sigt er det ikke umuligt at det vil blive en realitet.

Oplysninger om maskiner og hvor meget disse anvendes og koster pr. hektar/afgrøde vil være et område der kan skabe nye oplysninger for landmanden. Nyttевærdien af disse oplysninger skal undersøges før at den aktivitet kan påbegyndes, da det kræver mange "nye" data fra både maskincomputeren og økonomiske data fra DB2 databasen (Ø90, men ikke fra årsrapport) der omfatter vedligehold, energi, afskrivninger og løn til ansatte.

I markstyringsprogrammer som Cropmanager vil en udvidelse med prognose salgspriser under forventet udbytte give en sammenligningsmulighed i forhold aktuel salgspris, dog under den forudsætning at udbytte og salgspris lægges ind af brugere af programmet.

Synliggørelse af nuværende oplysninger i de forskellige markprogrammer og på hvilke måde de kan anvendes, og ikke mindst hvordan data kan hentes fra et program til et andet, vil andet lige kunne fremme allerede tilgængelige oplysninger.

OPSAMLING GRUPPEARBEJDE – ADVISORY BOARD

Drøftelse af forskellige temaer med Advisory Board

A. Kommentarer til Fakta-ark

"Kom i gang" tekst for nye brugere. Ok at det er enkelt. Det skal kunne anvendes af alle. Så lidt som muligt og primært tekst (ikke video eller lign.)

Kan man logge, hvor meget der klikkes på "læs mere" – for at følge interessen/anvendelsen?

Liste med kontonumre, der indgår (også og måske især relevant ved "udforsk" – hvilke kontonumre har jeg brugt?)

"Bløde" emner - ledelse, arrondering (ofte en undskyldning for, at der ikke kan gøres mere på bedriften indenfor et givent område)

Hvis beregnet nøgletal skal formen (definition) fremgå, sammen med et normalområde for udfald og forklaring på hvad man kan bruge nøgletallet til.

Fakta-ark i forskellige niveauer

- Hurtigt viden/inspiration og fordybelse
- Skal kunne læses på max 30 sekunder (Hurtig viden)
- Video kan være at fortrække over lange tekster for nogle landmænd
- Chatfunktion, der kan give svar
- Information om hvad kan man gøre selv gøre og hvad er mere svært at gøre noget ved (kort sigt)
- Pris/mængde afvigelse.

B. Ønsker til data uddybning / udforsk funktioner

- Liste med kontonumre – hvilke kontonumre har brugeren anvendt.
- Fokus alene på den konto, der stikker af.
- Evt. link til fraktil i BC eller anden benchmarking for at se, hvad andre præsterer set over et år på et specifikt område. Eller mulighed for at se eget tal historisk (f.eks. seneste regnskab)
- Svineflytninger (kontrol af e-kontrol)

C. Metoder til at arbejde med realtidsdata

- Pop-up advarsel ala "Nu har du 3 måneder i træk....- overvej at"
- Skal animere til dialog om afvigelser
- Landmand og rådgivere skal indgå i et fælles projekt om en given forbedring
- Minimering af fejlkilder
- Fokus på det, som landmanden kan gøre noget ved. F.eks. dele fremstillingsprisen op.
- Få bogholder/assistent med i anvendelsen af kortperiodisk opfølgning i bedriften.
- Katalog over forbedringspotentialer og værdiskabelse
- Hvor landmanden kan vælge indsatsområder ud fra hvad der er interesse / aktuelt muligt på gården.

D. Ønsker til nye nøgletal

Lager/beholdninger – bevidstgørelse af vigtighed hos landmænd.

Beholdninger sammen med kontraktstyring på især korn og soja. Lagermodul: aktuel beholdning + fremtidig forventet beholdning ud fra forbrug og kontrakter = beregning af hvor lang tid landmanden er dækket af. Direkte link til agromarkets ift. råvarestrategi.

Foderomkostninger pr. dyr – sætte økonomi og produktion sammen. Foderomkostninger i alt fortæller måske kun den halve historie.

Slætgræs – performance på udbytter

Kødprocent og andre slagtedata – generelt fokus på det, der går ud af døren (og dermed det, der genererer indtægter).

Fremstillingspris på korn/grovfoder i efteråret, når høst er færdig.

Forventet fremstillingspris (korn/grovfoder) ud fra forventet resultat – sammenholdt med budgetteret fremstillingspris.

Arbejdstid

Biomasse via satellitbilleder– integration med f.eks. lagermodul. Forventet beholdning ud fra nuværende, forventet forbrug og estimeret udbytte (biomasse).

- *Biomasse (overvågning)*
 - *Lejesæd, gødning, udbytte og kvalitet*
- *Forventet høsttidspunkt*
 - *tidspunkt for høsttidspunkt for majs*
- *Er markerne tjenstlige*
 - *Jordtemperatur, Er de våde pletter ved at være tørre,*
- *majsvarmeenheder*
- *Vanding*
 - *Prioritering af afgrøder, nuværende behov*
- *Så-, sprøjte, og gødningsbarometer*
 - *Hvor langt er man med arbejdet, og hvilke marker mangler*
- *Fremstillingspriser på marken*
- *Fremadrettet*
 - *Realiserede omkostninger og forventet til resten af året*
 - *Resultater i oktober/november og ikke april året efter*
- *Delelementer af fremstillingsprisen*
- *Tab af kvalitetstillæg fra mælk*
- *Status omsætning kvæg (pris)*
 - *Brugt af driftsøkonomer i budgetopfølgning*
- *Hvad kostede foderblandingen baseret på input fra digital foderblander*
 - *Med egne priser*
- *Hvor meget foder er der kontrakt på fremadrettet*
Hvor meget foder skal der bruges fremadrettet